

نیاز سنجی درس تربیت بدنی در دوره های مختلف تحصیلی (ارائه الگو

برای برنامه ریزی)

مجری: رحیم رضانی نژاد

عضو هیئت علمی دانشگاه گیلان - ۱۳۸۵

هدف تحقیق حاضر اولویت بندی نیاز های دانش آموزان بر اساس اهداف تربیت بدنی و نیاز جسمانی-حرکتی، نیاز های مهارتی-ورزشی، نیاز های شناختی و نیاز های عاطفی-اجتماعی از دیدگاه متخصصان، معلمان، والدین و دانش آموزان در دوره تحصیلی ابتدایی راهنمایی و متوسطه می باشد. بدین منظور، ۳۸۵ نفر متخصص تربیت بدنی (با مدرک کارشناسی ارشد و دکتری) ۲۶۱۰ نفر معلم تربیت بدنی، ۲۹۸۳ نفر دانش آموزان و ۲۵۳۳ نفر از والدین در شهر های مرکزی ۲۴ استان کشور به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. و از بین ۶ هدف اختصاصی درس تربیت بدنی، ۱۲ نیاز جسمانی حرکتی (۳ عامل اصلی)، ۱۵ نیاز مهارتی ورزشی (۴ عامل اصلی) ۱۵ نیاز شناختی (۳ عامل اصلی)، ۱۵ نیاز عاطفی-اجتماعی (۵ عامل اصلی) فقط ۵ هدف و ۵ نیاز مهم را به ترتیب اولویت ۱ (بالاترین اولویت) تا ۵ (پایین ترین اولویت) انتخاب و رتبه بندی کردند. ابزار تحقیق یک پرسشنامه محقق ساخته که برای اندازه گیری اهداف و نیاز های مذکور و پس از طی سه مرحله ساخت ابزار و مطالعه راهنما با ثبات درونی ۰/۷۱-۰/۹۷ (برای اهداف و نیاز های چهارگانه) مورد استفاده قرار گرفت. متخصصان و معلمان تربیت بدنی اهداف و نیاز های دانش آموزان هر سه دوره تحصیلی و والدین و دانش آموزان فقط اهداف و نیاز های مربوط یک پایه تحصیلی را به شکل محاسبه تکمیل می کردند. کلیه فرضیه های تحقیق با آزمون غیر پارامتری کروسال والیس و خی دو در سطح $P \leq 0/05$ مقایسه شدند و ضمناً برای محاسبه ضریب توافق بین گروهها در هر نیاز از ضریب همابستگی کندال استفاده شد. نتایج تحقیق نشان داد که از دیدگاه گروه های آزمودنی، بسیاری از نیاز های دانش آموزان دختر و پسر بین سه دوره تحصیلی متفاوت و معنی دار است. اولویت این نیاز ها از دیدگاه گروه معلمان و متخصصان و همچنین از دیدگاه والدین و دانش آموزان، مشابه و نزدیک به هم بود. از طرف دیگر اولویت نیاز های جسمانی-حرکتی و مهارتی-ورزشی از دیدگاه آزمودنی ها بیشتر از نیاز های شناختی و عاطفی-اجتماعی در بین دوره های تحصیلی، متفاوت و معنادار بود. به عبارت دیگر، اولویت بسیاری از نیاز های شناختی و عاطفی-اجتماعی از دیدگاه ۴ آزمودنی برای دانش آموزان سه دوره تحصیلی نزدیک و مشابه بود. مقایسه اولویت نیاز های مختلف در هر دو دوره تحصیلی نشان داد که اولویت اکثر این نیاز ها بین دیدگاه ۴ گروه آزمودنی، متفاوت و معنادار است. از بین اهداف درس تربیت بدنی، هدف عاطفی-اجتماعی در دوره ابتدایی و هدف روانی حرکتی در دوره راهنمایی و متوسطه از دیدگاه اکثر گروه ها در اولویت او قرار داشت. نیاز به حرکات و مهارت های ساده، آموزش های مهارت های بنیادی، آموزش اصول بهداشت، و سلامتی که برخورداری از وضعیت

ظاهری مناسب و آماده، در دوره ابتدایی نیاز به تمرینات آمادگی جسمانی، ورزش های پایه و گروهی، آموزش بهداشت و سلامتی، و برخورداری از وضعیت ظاهری مناسب و آماده، در دوره راهنمایی و متوسطه اولویت بالایی داشتند. این نیاز ها به ترتیب جز عوامل با شاخص های اصلی نیازهای جسمانی حرکتی و مهارتی ورزشی (روانی- حرکتی) شناختی و عاطفی- اجتماعی دانش آموزان بودند. با توجه به روش های تدوین الگو برای برنامه ریزی درس تربیت بدنی، در این تحقیق براساس دیدگاه مشترک کل گروه ها، ضریب توافق و دیدگاه هر یک از گروه های آزمودنی، الگوهای مختلفی برای برنامه ریزی درس تربیت بدنی پیشنهاد شده است. این الگوها را می توان با روش هایی مانند روش دلفی اصلاح و عملی ساخت.

واژه های کلیدی: اهداف درس تربیت بدنی، نیاز های جسمانی حرکتی، نیازهای مهارتی ورزشی، نیاز های شناختی، نیاز های عاطفی اجتماعی و دانش آموزان